

12 ZASAD DIALOGU MIĘDZYWYZNANIOWEGO NA POZIOMIE LOKALNYM

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

WIEDZA I ZROZUMIENIE LOKALNEJ SYTUACJI RELIGIJNEJ

01 Władze lokalne są proszone o to, by zauważyły rosnącą rolę religii **w budowaniu tożsamości indywidualnych i grupowych** i jej wpływ na socjalizację i formowanie się reprezentacji społecznych i na pogląd na świat wielu obywateli. Religia to wyraz i rezultat systemu wiary przekazywanego z pokolenia na pokolenie i wierności tradycji. Pomaga ona formować sposób myślenia ludzi oraz ustanawia wartości i reguły postępowania.

02 Władze te muszą dysponować dobrą **wiedzą** na temat względnej wielkości lokalnych grup religijnych i tego, w jaki sposób są zorganizowane. Muszą być postrzegane, jako świadome tego, że przez swoje nauczanie, szkolenie i oferowane przez nie usługi, działalność lokalnych organizacji religijnych stanowi realną korzyść dla społeczeństwa. Dają swoim członkom poczucie sensu i po-

magają stworzyć związki społeczne i dzięki temu są pełnoprawnymi uczestnikami lokalnej społeczności. Świadomości miejsca i roli mniejszości etnicznych i/lub religijnych może w sposób pożyteczny towarzyszyć taka sama świadomość ukrytej władzy sprawowanej przez **większość**, która generalnie posiada quasi-monopol na lokalną władzę. Takie podejście pomoże zapobiec, by mniejszości były spychane, wbrew swoim przekonaniom, na pozycje obronne. Szczególną uwagę w postawie otwartości na społeczeństwo należy zwrócić na rolę rodzin, a w szczególności matek, które mają udział w przenoszeniu swoich wartości kulturowych na kolejne pokolenie.

03 Organizacje religijne nie powinny być uważane za homogeniczne podmioty, ale za organizacje, które same czasami są przedmiotem **ścierających się poglądów**. Dlatego też pozycja decyzji władz lokalnych w kwestii tego, w stosunku do których interlokutorów są one otwarte na dialog, a w tym samym czasie wpływają na swoją społeczność, jest ważna zarówno teraz, jak i na przyszłość.

PROMOWANIE ZROZUMIENIA POMIĘDZY UCZESTNIKAMI DIALOGU

04 Władze lokalne muszą się przyczynić do procesu **odkrywania innych kultur**, poprzez obserwowanie kulturowych podobieństw i różnic, zrozumienie tych, których poglądy są inne i stoją w sprzeczności z lokalnym zwyczajem i praktyką oraz poprzez rozpowszechnianie tej informacji i dzielenie się nią. Mogą to czynić poprzez zachęcanie do nauczania pełnej wiedzy religijnej, mając na względzie rozwój wiedzy o kulturze, a nie praktyki religijne. Taka edukacja zapewniana zarówno w szkole, jak i przez obywatelskie centra studiów religijnych, to kluczowy czynnik we wspieraniu większej otwartości i poszukiwania wiedzy. Otwarcie na innych może również obudzić pragnienie lepszego zrozumienia czyjejs religii, czy wartości osobistych, czy społecznych, pomagając zatem poprzez większą świadomość kulturową zredukować ryzyko radykalizacji. Temu działaniu będzie przewodzić pragnienie stworzenia warunków dla równości kobiet i mężczyzn i upewnienie się, że w rzeczywistości ma to miejsce.

05 Władze lokalne muszą zidentyfikować **chwile właściwe** dla rozwoju odpowiedniej wiedzy i kontaktów między poszczególnymi osobami oraz dla zredukowania nieufności, a nawet strachu. Celem powinien być stały postęp od ignorancji do wiedzy, od wiedzy do zrozumienia i od zrozumienia do zaufania. Odpowiednie działania mogą obejmować odwiedzanie różnych miejsc kultu, czy też organizowanie dorocznego międzykulturowego, czy międzywyznaniowego forum, czy festiwalu. Może temu towarzyszyć ustanowienie rady do spraw relacji międzykulturowych i międzywyznaniowych, skoncentrowanej na wielostronnej wymianie poglądów.

USTANAWIANIE PARTNERSTWA

06 Władze lokalne znajdują się **na pierwszej linii** działania i ich aktywna obecność w terenie, ich znajomość ze wszystkimi zainteresowanymi i ich zdolność do innowacji daje im przewodnią i w pełni **uprawnioną** rolę w odniesieniu do działalności religijnej. Ich dyskusjom i działaniom musi przewodzić troska o otwartość, innowacyjność i eksperymentowanie.

07 Rola władz lokalnych w promowaniu dialogu i tworzeniu partnerstw będzie bardziej skuteczna i ważna w dłuższej perspektywie, jeśli pewne **warunki zostaną spełnione od początku**:

- ▶ poszanowanie prawa;
- ▶ · promowanie równości pomiędzy kobietami i mężczyznami;
- ▶ · neutralność religijna i niedyskryminacja;
- ▶ · przejrzystość ich wszystkich działań.

08 Władze lokalne nie powinny być bezpośrednio zaangażowane w prowadzenie dialogu międzywyznaniowego. Zasady subsidiarności i autonomii religijnej powinny stanowić zaporę przed oficjalnym sponsorowaniem, czy organizowaniem takiego dialogu. Oficjalna postawa nie powinna być postawą **obojętności**, czy **nieingerencji**. Rola władz lokalnych to właśnie rola moderatorów, mediatorów i jeśli to konieczne regulujących, na podstawie jasno określonych i wynegocjowanych celów. Z ich punktu widzenia, a mianowicie przemyślanej neutralności, dialog międzywyznaniowy jest faktycznie oparty bardziej na rozsądku niż na wierze, bardziej na wiedzy niż na przekonaniach.

09 Poprzez kładzenie nacisku na pojęcia uznawania i zaufania władze lokalne mogą zapewnić, że religie nie są postrzegane, jako problem, ale jako **zasób**, przez przyjmowanie pozytywnej postawy w stosunku do demokratycznego zarządzania pluralizmem. Ich działania powinny być nastawione na dwa cele: stworzenie bardziej spójnej **struktury organizacyjnej** dla wyznawania lokalnych religii i wzmocnienie **spójności społecznej**. Organy i partnerzy zaangażowani w dialog nie powinni wychodzić ze swoich szczególnych ról i powinni traktować dialog przede wszystkim, jako wspólny wkład, który należy popierać.

10 Takie działania, jak budowanie miejsc kultu, czy zarządzanie nimi powinny służyć promowaniu równowagi i harmonii i powinny zachęcać do większej otwartości, a nie do gettyzacji. Oznacza to, że podejście międzywyznaniowe musi stopniowo wyprzedzać wielowyznaniowe. Działaniom władz lokalnych powinna przyświecać troska o promowanie wspólnej wiary w Boga o wielu twarzach.

11 Troska władz lokalnych o różnorodność religijną i dialog międzywyznaniowy powinna być odzwierciedlona w konkretnych warunkach lokalnej sfery socjalnej, sportu, edukacji, planowania miejskiego i polityki kulturalnej oraz ich relacji z lokalnymi stowarzyszeniami, powinna zatem mieć **wymiar horyzontalny**. Jako taka musi wpływać i dotyczyć raczej wszystkich sfer działania, a nie tworzyć odrębnej sfery. Jeśli osoby zainteresowane chcą się nawzajem słuchać, to możliwe będzie osiągnięcie, jak mówią Kanadyjczycy „**racjonalnego przystosowania**”, co oznacza danie wyznaniom największej możliwej szansy na wyrażenie ich wierzeń religijnych, tak długo, jak nie będzie to kolidowało z innymi prawami podstawowymi.

OCENIANIE

12 W konsultacji z lokalnymi organizacjami religijnymi, władze lokalne powinny wcześniej określić, jakie **kryteria i wskaźniki** powinny stosować, by ocenić skuteczność ich dialogu międzykulturowego i międzywyznaniowego. Może to obejmować rozwój ich własnego doświadczenia i stworzenie sieci wymiany pomiędzy wierzeniami, czy też centra szkoleniowe i informacyjne. Władze powinny również kontaktować się z przedstawicielami innych władz lokalnych, by porównać i przeciwstawić ich różne przygotowania w celu rozwijania własnych, szczególnych metod..

Dla Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych, promocja dialogu międzywyznaniowego i międzykulturowego jest kluczowym elementem dialogu pomiędzy różnymi grupami tworzącymi nasze lokalne społeczności.

Jest to skuteczne narzędzie w walce z nietolerancją i radykalizacją oraz we wzmacnianiu „życia razem” we wzajemnym szacunku.

Kongres rozpoczął pracę nad tym tematem dwiema konferencjami zorganizowanymi w 2006 i w 2010 r. w Montchanin, we Francji. Podczas tych wydarzeń przedstawiciele władz lokalnych, akademików, jak również organizacji międzynarodowych oraz przywódcy religijni uczestniczyli w dyskusjach, które koncentrowały się na roli władz lokalnych w dialogu międzywyznaniowym – w szczególności na wymianie dobrych praktyk, zasadach sekularyzmu, edukacji religijnej, szkoleniu przywódców religijnych i finansowaniu miejsc kultu. Te 12 zasad uzupełnia idee przedstawione w Białej Księdze Rady Europy Dialogu Międzykulturowego „Żyć razem, jak równi w godności” przyjętej w 2008 r.

www.coe.int/congress-intercultural

congress.intercultural@coe.int

Opublikowano: marzec 2016

POL

www.coe.int

Rada Europy jest wiodącą organizacją praw człowieka na kontynencie. Składa się z 47 państw członkowskich, z których 28 jest członkami Unii Europejskiej. Kongres Władz Lokalnych i Regionalnych to instytucja Rady Europy odpowiedzialna za wzmacnianie demokracji lokalnej i regionalnej w 47 państwach członkowskich. Składa się on z dwóch izb – Izby Władz Lokalnych i Izby Regionów – oraz z trzech komitetów, skupia 648 wybranych przedstawicieli reprezentujących ponad 200 000 władz lokalnych i regionalnych.

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE